

Kogemus vabatahtlikuna Islandil: neli tiiru imelisele saarele peale

Euroopa Vabatahtlik teenistus viis mind **üheksaks kuuks Islandile**. Mõtlen tihti, kust sai alguse mõte minna just Islandile, kuid ühest vastust ma leida ei oska. See mõte pugest ühel hetkel hinge ning tundsin, et pean seda järgima. Teadsin enne Islandile minemist selle imekauni riigi ja Euroopa väikerahva kohta väga vähe ning seetõttu oli minu Islandil olemise aeg täis palju üllatusi. Mäletan, et nägin paar aastat tagasi dokumentaalfilmi Islandi majandusest, kuhu oli sekka põimitud imekauneid kaadrid selle riigi fantastilisest loodusest. Minu kõrvu jäi korduma ühe filmis nähtud Islandi talumehe mõte, et hoolimata eluaegsest võlakooormusest, mida tal kanda tuleb, on majanduslangus parim, mis islandi rahvaga on juhtunud. See mõte kõlas nii ilusalt ja elutervelt meid ümbritsevas argises tarbimisühiskonnas, et tundsin vajadust avastada seda kaunist maad ja omapärast kultuuri.

Töötasin vabatahtlikuna mittetulundusühingus, mis korraldab rahvusvahelisi keskkonna ja kultuuri teemalisi töölaagreid ning kuhu tulevad kokku eri vanuses ja mitmetelt elualadelt vabatahtlikud üle maailma. Laagrid toimuvad erinevates Islandi paikades ning kestavad kaks nädalat. Minu roll neis laagrites oli olla grupijuht (*team leader*). Grupijuhte on ühes laagris tavaliselt üks või kaks. Mul õnnetus omandada laagrijuhhi kogemus nii üksinda kui ka koos teiste juhtidega. Grupijuhina koostasid laagri tegevuskava, viisin läbi grupidünaamika harjutusi ja ekskursioone Islandi kaunitesse paikadesse, koostasid söögivalmistamis- ning koristustoimkonnad, planeerisin laagri eelarvet ja ostsin toitu kogu grupile kaheks nädalaks, korraldasin kultuuriõhtuid, jagasin oma vabatahtlikele tööülesandeid ning töötasin grupis samadel tingimustel kui teised vabatahtlikud. Grupijuht peab alati olema teistest vabatahtlikest üks samm ees, jälgima grupi meeleolu, lahendama vabatahtlike probleeme, oskama vastata Islandi kohta esitatavatele küsimustele ning olema heaks sõbraks ja mõnusaks kaaslasena grupiliikmetele. See on töö, mis eeldab entusiasmi, rõõmsameelsust, väsimatust, paindlikkust, julgust ja avatust väljakutsetele. Mõtlen sellele, milline olin oma esimese laagri alguses ja **kui palju ma arenesin üheksa läbiviidud laagri jooksul ning tõden, et seda kõike on sõnadega raske edasi anda**. Kohtusin oma laagrites fantastiliste ja inspireerivate inimestega, kellest paljudega tahan kindlasti tulevikus kohtuda. Iga päev kahe nädalastes laagrites oli väga intensiivne, meelde jääv, täis suhtlemist ning teiste kultuuride kohta õppimist. Mulle sattus palju häid gruppe, kellelt sain hulgaliselt energiat. Mõni laagripäev oli nii tegevusrohke, et päeva lõpus vajusin üliväsinult voodisse, kuid hea energiaga grupid kannustasid mind hommikul taas reipalt ja rõõmsalt tõusma.

Laagritevahelise vaba aja veetsin Reykjavíkis, kus elasin koos teiste grupijuhtidega Prantsusmaalt, Hispaaniast, Itaaliast, Poolast, Hollandist, Maltalt, Slovakiast ja Eestist. Meie maja asus Reykjavíki kesklinnas mõne sammu kaugusel peatänavast. Vabal ajal jalutasin oma toredate sõpradega mööda kaunist mererannikut või Reykjavíki värvikirevate majadega täidetud tänavaid, mängisime lauatennist ja korvpalli, jõime kohvi Reykjavíki hubastes kohvikutes ning korraldasime filmiõhtuid. Igal õhtul istusime oma elutoa suure laua taha, et koos einestada ning rääkida oma päevast, muredest ja rõõmudest. Nautisin erinevate maade kokakunsti ning rääkisid palju oma uutele sõpradele Eestimaast. Elu koos nii suure hulga inimestega on kogemusterohke ja õpetlik. Olin kogu aeg inimestest ümbritsetud ega tundnud ennast kordagi üksildasena. Islandil oldud aja jooksul proovisin ära ka kurikuulsa **mädandatud haikala**, millele rüüatakse peale põletatud köömneviina.

Mäletan selgelt oma esimest kohtumist virmalistega, mis oli äärmiselt emotsionaalne. Virmaliste püüdmine oli talvisel pimedal ajal adrenaliiniallikaks nii nagu suvel päikseloojang, mille sarnast ei ole ma mitte kunagi varem näinud. Islandil tundsin esimest korda elus, et **looduse ilu ajab mind kisendama ning isegi pisarad kipuvad silma**. Matkates imekaunites mägedes ning kogedes Islandi looduse toorest jõudu, mis on tuuline, tormine ning vahel ka saatuslik, tundsin kui habras on inimene. Kogesin mööda maanteed sõites liiva- ja lumetormi, ülitugevat tuult, mis tahtis autojuhilt vägisi rooli käest võtta ning vihma ja rahet. Öösel magades äratas mind tihti torm, mis peksles vastu akent, või tuul, mis avas majaukse. Iga päev on Islandil eelmisest erinev ning neid päevi, mis on tuulevaiksed ja päikselised, on vähe. Suvi oli jahe ning mõnel juulikuupäeval mägedesse minnes panin selga oma talvejope, millega veebruarikuus Islandile saabusin. Kuid leidis ka päikeselisi päevi, mil pakkisime sõpradega rannakoti, otsisime välja päikseprillid ning läksime päikest võtma mere äärde, kus väikesed lapsed isegi vees sulistasid, olgugi, et õhusooja oli +14 C. Kogesin esimest korda elus ka terve ööpäeva kestvat päevavalgust, mis alguses mind pidevalt öösiti üles ajas, kuna vaim ei taha valges magama jääda. Islandi kliima on karastav, õhk on karge ning vesi on puhas. Veel oktoobri keskpaigas võtsin oma sõpradega ette kolmepäevase ekstreemmatka mõned aastad tagasi Euroopa lennuliikluse peatanud vulkaani Eyjafjallajökulli juurde. Tõusime 1000 m kõrgusele koos raskete matkakottidega, ületasime kartmatult paljajalu väikesid jääkülmi jõgesid ning magasime telgis, kui väljas oli õhk juba mõne miinuskraadi ringis. Tundsin ennast tugevamana kui kunagi varem ning täis energiat järgmisteks väljakutseteks.

Islandil veedetud aja jooksul õnnestus mul näha sealset liigirikast linnuriiki, mille tähtsaimaks esindajaks on imearmas ja väike **lunn**. Suvisel ajal võitlesin Põhja-Islandil pesitsevate lindudega, kes ründavad inimesi ja koduloomi, et kaitsta põldudele

peidetud mune. Nägin meres ujuvaid **hülgeid** ja maantee ääres **põhja-põtru**. Kõige suuremaks üllatuseks oli kesksuvel Põhja-Islandi mererannikul jalutades **vaalade nägemine**. Igal õhtul pärast tööpäeva läksime mere äärde, et hiirvaikselt kuulata vaalade mõirgamist ning otsida aeg-ajalt veepinnale kerkivat vaalasaba. Töö viis mind erinevatesse Islandi paikadesse, kuna laagrid toimuvad lisaks Reykjavikile ka saare ida-, põhja- ja lõunaosas. Olles oma vabatahtlikele reisisaatjaks, tegin Islandil oldud aja jooksul saarele peale **neli tiiru**, külastasin lugematuid kordi lõunarannikut ja teisi tuntud vaatamisväärsusi. Mul õnnestus kasta oma **jalad Põhja-Jäämerre**, nautida mitmeid kordi vabas looduses soojade vannide võtmist ning pügeda lumega kaetud koopasse, et **ujuda maa-aluses kuumas jões**. Islandi kultuuri lahutamatuks osaks on ujula, sealsed välibasseinid ja lageda taeva all kuumas mullivannis lõõgastumine, millest sai ka minu igapäevane harjumus. Mullivannid olid tihti ülerahvastatud hoolimata päevast või kellaajast. Kui tundus, et nüüd on mullivann rahvast pungil, siis ikka mahtus mõni islandlane mu kõrvale istuma ja juttu puhuma. Ujula on islandlaste jaoks paik, kus enne tööpäeva end virgutada või pärast lõõgastuda. **See on kohtumispaik, et arutada päevakajalistel teemadel, rääkida poliitikast ning uurida, milline on tuttavate käekäik.**

Islandlased on muretud hoolimata sellest, et ilm on heitlik ning päikesepaistet on vähe. Inimesed on sõbralikud, naeratavad ning lahked. Vastupidiselt islandi loodusele, mis on ohtlik ja ettearvamatu, on igapäevaelu turvaline ning inimesed usaldavad üksteist. Minu Islandil veedetud päevad olid täis seiklusi, põnevaid kohtumisi, üllatushetki ning naljakaid juhtumisi. Töötasin koos vabatahtlikega kasvuhoonetes, kus kasvatatakse mahetooteid, istutasime puid, korrasitasime parke, tegime koolides esitlusi keskkonna teemal, värvisime seinu ja aknaid ning olime abiks kunsti- ja muusikafestivalidel. Nautisin seda, et töö võimaldas mul palju Islandil ringi reisida ning kogeda elu lisaks pealinnale ka Islandi väikestes üksildates sadamalinnades. Pakkisin iga kuu oma asjad ja sõitsin järjekordsesse laagrisse, et töötada koos uue grupiga, kellega kahe nädala pärast olin taaskord sunnitud hüvasti jätma. Tänapäevaks on mul palju **sõpru erinevatest maailmajagudest**, keda külastada ja külla oodata.

Esimest korda elus tundsin, et mitte kuidagi ei taha, et tuleks päev, mil võtan ette tee tagasi koju. Islandi seiklused jäävad mind alati mõtetes saatma ning jään lootma, et ühel päeval olen tagasi selles imekaunis ja huvitavas riigis.

Kadri Enn

Euroopa Vabatahtliku teenistuse vabatahtlik Islandil 2013. aastal

Kadri saatvaks organisatsiooniks oli [INVOLVED mtü](#). Kui ka Sina soovid Islandile minna, võta julgelt ühendust info@involved.ee

Projekti on rahaliselt toetanud Euroopa Komisjon. Publikatsiooni sisu peegeldab autori seisukohti ja Euroopa Komisjon ei ole vastutav selles sisalduva informatsiooni kasutamise eest.